

**ДО
КОМИСИЯТА ЗА РЕГУЛИРАНЕ НА
СЪОБЩЕНИЯТА**

Относно: *Обществено обсъждане на Проект на Функционални спецификации за осъществяване на преносимост на национално значими номера от Националния номерационен план*

УВАЖАЕМИ Г-Н ДИМИТРОВ,

Във връзка с провеждането на обществено обсъждане на Проект на Функционални спецификации за осъществяване на преносимост на национално значими номера от Националния номерационен план, представяме на Вашето внимание становището на „Българска телекомуникационна компания“ ЕАД (БТК), както следва:

Общи положения

Прегледът на публикувания за обществено обсъждане Проект на Функционални спецификации за осъществяване на преносимост на национално значими номера от Националния номерационен план (Проектът) показва, че Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) е подхождала отговорно към извървения от предприятията път на системна имплементация и автоматизиране на процеса на преносимост на номера и е следвала принципа за свеждане на регулаторната намеса до минимално необходимото.

Видно от Проекта основната цел на КРС е да въведе изискванията на Директива (ЕС) 2018/1972 на Европейския парламент и Съвета от 11 декември 2018 г. за установяване на Европейски кодекс за електронни съобщения (Кодекса), транспонирана в Закона за електронните съобщения от 2021 г. Наред с това Регулаторът е предложил процедурни изменения в сега действащия ред за обслужване на преносимостта на номерата.

БТК счита подхода на КРС за правилен и в настоящото становище ще обсъдим единствено някои възможности за подобряване на процеса, бързината на обслужване и повдигани през годините въпроси от предприятията, като целта ни единствено е предприятията заедно да могат да обслужват един работещ и автоматизиран процес по преносимост за да могат да вложат усилия в основната си дейност по изграждане и развитие на мрежите в ползва на крайните потребители.

Конкретни бележки**1. По отношение на и предложението за чл. 22, ал. 2 и ал. 3 от Проекта**

Предлагаме посочените две разпоредби от Проекта да бъдат прецизирани при отчитане на разпоредбата на чл. 134, ал. 6 от ЗЕС. Последната указва, че правото на крайния ползвател да пренесе номера си в друга мрежа може да възникне само в случай, че договорът за ползване на услуги чрез номера е прекратен по негова инициатива. Отделно, посочената разпоредба не указва изрично, че номерът следва да се пази един месец при държателя на обхвата номера, такова изискване не се съдържа и в другите разпоредби на ЗЕС. Ето защо предлагаме номерът/ата да се пази/ят от приемащия доставчик. Предложението ни има за цел (а) да не се разработва възможност за допълнителна автоматична комуникация между приемащия доставчик и държателя на обхвата от номера и (б) да не се обменят допълнително лични данни между доставчиците за последния ползвател на номера/та. Дори да оставим настрана изискването на ЗЕС за събиране на лични данни

само за собствени крайни ползватели, обмяната на такива данни би се усложнила при последваща смяна на страна по договора или реализирана последваща преносимост преди прекратяване на договора. Ето защо предлагаме разпоредбите да се изменят както следва:

(2) Когато договорът за предоставяне на услуги чрез пренесен номер е прекратен от крайния ползвател, приемащият доставчик запазва номера за срок от минимум един месец след което уведомява държателя на обхвата от номера и му връща номера при условията и по ред, договорени в процедурата по чл. 31, ал. 1.

(3) В случаите по ал. 2 приемащия доставчик запазва правото на крайния ползвател за пренасяне на номера за срок от минимум един месец след датата на прекратяване, освен ако крайният ползвател изрично се е отказал от това право.

Съответно, молим по преценка на КРС текстовете да се прецизират, но в същия смисъл.

2. По отношение на предложението за чл. 26 от Проекта на ФС

Предлагаме разпоредбата да отпадне поради липсата на реални икономически интереси на крайните ползватели, които да защитава. На мнение сме, че това задължение за предприятия е прекомерно, доколкото към настоящия момент дизайнът на тарифните планове, при отчитане на търсенето и предлагането, се формира от коренно различни нужди на крайните ползватели. В тази връзка ще реферираме към данни от годишните доклади на КРС, които по еднозначен начин илюстрират ефекта върху потреблението като резултат от намаляване на средната цена за терминиране. За период от 10 годините нивата на цените за терминиране отчитат спад от почти 20 пъти, което обяснява и промяната в пропорциите на трафика, реализирани в рамките на мрежата и тези с произход други мрежи. Така през 2012 г. 85% от трафика е бил генериран в рамките на собствената мрежа, докато данните за 2020 г. показват, че делът на този трафик намалява до малко под 55%. Пониските цени за терминиране са основен фактор за отварянето на мрежите и предопределящи дизайна на тарифните планове. Към днешна дата 95% абонатите на мобилна гласова услуга на БТК ползват национални минути като част от условията на тарифния им план, без да се прави разграничение за това каква част от тези минути могат да се ползват в рамките на собствената мрежа или към други национални мрежи.

3. По Глава шеста „Процедура за осъществяване на преносимост“

Предлагаме да се запази сегашното положение и доставчиците да подписват различни и отделни процедури за всеки един домейн, в който участват. Това ще позволи отделно да се разпишат спецификите в комуникацията между операторите като различните срокове, необходимостта от преконфигуриране и т.н. изисквания, характерни само за определени домейни. Доколкото сегашния подход с три отделни процедури не е довел до никакви съществени проблеми, а напротив – улеснявал е предприятията, предлагаме той да се запази и в Глава шеста от ФС да се посочи изрично, че се разписват отделни процедури за всеки домейн на преносимост.

4. По отношение на предложението за чл. 33 от Проекта

Предлагаме в посочената разпоредба да бъде добавена възможността за подаване на заявление с електронен подпис. Доколкото действащите Общи изисквания при осъществяване на обществени електронни съобщения предоставят възможност за подписване с всички видове електронен подпис по Регламент (ЕС) № 910/2014 сме на мнение, че такава възможност следва да бъде предвидена и за заявлението за преносимост. Предложението ни се подкрепя и от факта, че ФС уреждат и обществените отношения с подписването на индивидуален договор заедно със заявлението за пренасяне. В тази връзка предлагаме като отделна алинея към същия член да бъде добавен текст в смисъл:

Заявлението за преносимост може да се подава и с електронен подпис, когато приемащия доставчик/вторичния доставчик или неговия дистрибутор или търговски представител е осигурил такава възможност.

5. По отношение на предложението за чл. 33, ал. 2, т. 9 от Проекта

Предлагаме посочената точка да отпадне като реквизит на заявлението, доколкото приемащия доставчик няма възможност и ресурси да следи за изпълнението на това право на ползвателя от страна на даряващия доставчик. Предлагаме (в случай че КРС държи да бъде разписано и във ФС, освен в ЗЕС) това задължение на даряващия доставчик да бъде отделен член или алинея от ФС и да указва, че доставчиците трябва да посочат това право на потребителите в общите си условия. Отделно, съгласно разпоредбата на чл. 134а, ал. 2 от ЗЕС правото да поискат възстановяване на оставащия кредит е предвидено само и единствено за потребителите, не за всички крайни ползватели.

6. По предложението за чл. 36, ал. 3 от Проекта

Предлагаме да бъде запазен сега действащия 30 дневен срок за спиране на процедурата в случай на необходимост от отстраняване на недостатъци. От практиката до момента можем да заключим, че предложеният 10-дневен срок е крайно недостатъчен за комуникиране на проблема с крайния ползвател, ново посещаване на център за обслужване на клиенти и подаване на надлежно заявление за пренасяне. В допълнение при сгрешено искане за преконфигурация и изброяване на всички възможности в рамките на процеса по пренасяне на група номера често клиента изисква допълнително време за вземане на решение. До настоящия момент не сме имали и проблеми с предоставеният 30-дневен срок за отстраняване на недостатъци по подадено заявление за преносимост, последния е имплементиран системно в message flow между доставчиците и поради това предпочитаме да се запази.

7. По предложението за чл. 40, ал. 2 и ал. 4 от Проекта

Предлагаме в разпоредбата на чл. 40, ал. 2 от ФС да бъде предоставен и начин за компенсиране чрез допълнителни услуги и/или отстъпка от месечният абонамент. Последното ще улесни доставчиците от счетоводна гледна точка и ще допринесе за по-добрата удовлетвореност на крайните ползватели. В тази връзка предлагаме да се допълнят съответните текстове в чл. 40, ал. 2 с:

... предоставяне на услуги на същата стойност или като отстъпка от месечен абонамент за услуги.

Във връзка с горното предлагаме чл. 40, ал. 4 от ФС да отпадне. Доколкото доставчиците ще заложат автоматично компенсации за всеки случай на забавяне на преносимостта, считаме че даването на възможност за избор на начина на компенсиране ще се яви допълнителна административна тежест за доставчиците и създаване на нова процедура, базирана на ръчен процес по разглеждане и обработване на такива заявления. Целта на въвеждане на автоматичното компенсиране е и намаляване на исканията за компенсиране по следващия чл. 41 от ФС до минимум, като по този начин ще бъдат облекчени както доставчиците, така и крайните ползватели.

8. По предложението за чл. 42, ал. 1 и ал. 2 от Проекта

Предлагаме исканията за компенсация да се разглеждат по реда за разглеждане на жалби, т.е. в 30-дневен срок. Мотив за това предложение е именно фактът, че тези искания ще се разглеждат от същите отдели на доставчиците, които разглеждат и останалите постъпващи жалби. В тази връзка предлагаме и в двете посочени алинеи този срок да бъде еднакъв – 30-дневен както за приемащия доставчик, така и за даряващия доставчик.

9. По предложението за § 4 от Преходни и Заключителни разпоредби на Проекта

Предлагаме срокът за изготвяне и подписване на трите отделни процедури да бъде променен от 2 на 3 месеца. Предложението ни се базира изцяло на практиката ни до настоящия момент по отношение на обсъжданията и обясненията между множество доставчици и съответно логистиката по подписване на процедурите (доколкото не всички доставчици оперират на територията на гр. София, а някои от тях дори са дали адреси за контакт на територията на Република Румъния).

10. Предложение за нов § 5 от Преходни и Заключителни разпоредби на Проекта

Предлагаме да бъде определен срок за системна имплементация на новите изисквания за преносимост на номерата от минимум 6 (шест) месеца, считано от изтичане на срока за подписване на процедурите за преносимост. Предоставянето на такъв срок на доставчиците е наложително както

с оглед цялостното автоматизиране на комуникацията в домовете, така и с оглед провеждане на отделни тестове между всяка двойка доставчици във всеки един домейн.

По отношение на създаване на възможност за пренасяне на номера по заявление от наследници

На мнение сме, че създаване на такава възможност не само ще усложни работния процес и отношенията между доставчиците, но и би се явила незаконосъобразна при действащото към момента законодателство.

В тази връзка следва да се има предвид, че преносимостта следва да защити икономическите интереси на крайния ползвател, който има договорно задължение да заплаща услугите по сключения от него договор. Това се потвърждава и от съображение 281 от Кодекса *„Правото на преносимост на номера следва да бъде предоставено на краен ползвател, който притежава съответния договор (за предплатени или абонаментни услуги) с доставчика.“*. Видно от посоченото съображение за да упражни правото да пренесе номер, крайния ползвател следва да има качеството *„страна по договор“*.

На следващо място некоректно се поставя и въпросът дали индивидуалният договор за електронни съобщителни услуги се сключва с оглед личността на крайния ползвател. Разпоредбата на чл. 269 от Закона за задълженията и договорите определя еднозначно, че при договор с оглед личността чисто правно винаги се има предвид личността на изпълнителя – този който изпълнява предмета на договора, а не личността на поръчителя (на заявителя на услуги в нашия случай). Това основно правно положение предполага, че обсъждания доколко договорът за електронни съобщителни услуги е *„договор с оглед личността“* биха били несъстоятелни.

В практиката си по конкретни жалби КРС е застъпвала позицията, че в такива ситуации следва да бъдат защитени икономическите интереси на наследниците. Според Регулатора последните не следва по силата на наследяването автоматично да встъпват като страна по сключените от наследодателя договори за електронни съобщителни услуги. Така доставчиците на услуги не могат да изискват от наследниците плащанията по договора до края на неговия срок или съответно да им начисляват неустойки по същия този договор. Тази позиция на КРС е застъпила в дадени задължителни указания по реда на чл. 232 от ЗЕС (отм) в т. 50.2.2 от Общите условия за предоставяне на фиксирани гласови услуги на БТК (в качеството на доставчик на универсална услуга), където директно смъртта на страната по договор е основание за прекратяване на последния.

Във връзка с всичко изложено от правна страна можем да заключим, че наследниците не встъпват автоматично по силата на наследяване в сключените от наследодателя договори за електронни съобщителни услуги, т.е. те не стават *„страна по договор“*, каквото недвусмислено изискване за упражняване на правото на преносимост е посочено от европейския законодател в съображение 281 от Кодекса.

Въпреки всичко изложено и при положение, че КРС има желание да регламентира изрично възможност за наследниците да пренесат номер, считаме че е необходимо да бъде разписана нарочна процедура за това с оглед избягване на противоречиви тълкувания. Последната следва да посочва кои наследници, при какви обстоятелства и в какви срокове имат право да поискат пренасяне на номер, съответно сключване на нов договор, по аналогия на чл. 118 от ЗЕС. На мнение сме, че съответни изменения в тази посока следва да бъдат извършени най-малко в Общите изисквания при осъществяване на обществени електронни съобщения и евентуално в Наредба № 1 за правилата за ползване, разпределение и процедурите по първично и вторично предоставяне за ползване, резервиране и отнемане на номерационни ресурси.

С уважение,

Славена Павлова
Пълномощник на изпълнителния директор